

Megjelenik hetenkint háromszor u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 frt. o. 6.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső szűnőre 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábas garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppel Alajosné (Wollzeile 22.)
Hagenstein és Vogler (Neu-
Markt 11. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyitási cikkeik

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezelődik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1869. II-dik félévi folyamára.

Egy évre	12 forint o. ért.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél **postai utalványt** kérünk használni, mely **jutányosabb** és kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél; így például: 3 frtért 18 krt kell fizetni a feladásnál és 3 krt itt az átvevőnél, holott a **postai utalványra 1 darab 10 kros bélyeg ráragasztásával minden ki van fizetve.**

Stein János,
a „K. Közlöny” kiadója.

Jó barátaink itthon és a szomszédban.

Ha akadna ma oly vakmerő, ki nyíltan azt állítaná, hogy a magyar és román nemzet elhivatása: egymás ellen élethalál harcra vinni, az ilyen méltán nevezhetné bárki is eszelőnek, politikai dühöncnek; mert ezredév történelmi eseményei s Európa délkeleti részének jelen államviszonyai lépénének fel ellene tanubizonyosságokul, s a józanul számító ész és állambölcselet itélőszéke előtt mulhatlanul elítéltetnék, bármily demosthenesi ékesszólás kelne oltalmára.

Mi egyetértünk a pesti „Concordia”-val abban, hogy a román elemnek nem szabad ellenséges állást foglalni a magyar elemmel szemben. Hanem mi a történelemből nemcsak azt a tanulságot vonjuk le, hogy két vetélkedő fél közt egy harmadik boldogul; mi Magyarország és a vele szomszédos román fejedelemségek történelméből azt tanuljuk, hogy:

midőn az Európát rettegésbe ejtő félhold óriási hatalma ellen vállvetve küzdöttek, — midőn a magyar királyok és Erdély magyar nemzeti fejedelmek segítséget vittek a román és moldva vajdaknak —

ezt nem egymás szép szeméért tették, hanem ez államok közös érdekeért, így vetvén gátat egy időre a romboló barbar hatalomnak, így szerezvén koronként szabadulást a hódító vasveszeje alól.

Azóta a félt török hatalom elaggott, de helyette két más óriás-áradat fenyegeti a magyar és román nép lételet, hazájuknak területi épségét, alkotmányos szabadságát; úgy, hogy bármennyire átalakultak is századok óta az európai viszonyok, a két nemzet összetartását követelő „közös érdek” ma ép úgy, sőt inkább fennáll, mint fennállott századok előtt és fenn fog állani századok múlva is mindaddig, míg él e két nemzet kebelében az önfenntartás ösztöne.

Ez életföltétel és életszükség ellen vétenek azok, kik a két nemzet közti olyanira nélkülözhetlen baráti viszonyt lazítják, midőn meggondolatlanul, sőt vak fanatizmussal a gyűlölet és elhidegítés magvait szorják szét, bár azok eddigelő, hála az égnek! nem igen vertek mélyebb gyökereket a nép józan részének zömében.

Ma szokássá vált bizonyos román politikusok körében azzal vádolni a magyar nemzetet, hogy ez a román államok bekebelezésére tör, kiakarván terjeszteni birodalmát a Feketetengerig.

Nincs ember Magyarországon, ki ilyesmire gondolna; hanem azért a romániai vörös-párt journalistikája, mindegyre megindítat egy ily célú hadjáratot a magyarokkal — saját hasábjain.

Alighogy fegyveres betöréssé minősíté a zágoni határvillongási föllépést, nagy lármát csapván semmiért, ime a bukaresti „Romanul” egy második „casus belli”-t talál olvasói elébe, előadván, hogy a bákói kerületbe ismét betört egy „magyar csapat.” s Brusturoza község határál 1600 jűhű álló nyáját hajtott el.

Ily híresztelésekre az augsburgi néni ke hamar visszaidézhetné a „pogány magya-

rok” hajdani rabló hadjáratának Német- és Olaszország barátrónikáiban följegyzett emlékeit, s újjal mutathatná azok megújulására.

De szerencsére a hivatalos „Monitorul” hamar elvette a „Romanul” riadójának élet, előadván az (állítólagos) valódi tényállást, mely szerint: magyar pénzügyőrök hajtottak el ugyan 371 darab juhot, de azért, mert úgy vélték, hogy e nyáját az oláhországiak magyar területen legeltették; de az oláh kormány felszólítására a nyáj azonnal visszaadott, s a vizsgálat elrendeltetett.

Hogy az ily kellemetlen surlódásoknak csak a pontos határszabályozás vehetne véget, önként értetik; hanem azt biteles forrásból véljük tudni, hogy a közelebből e czélból összegyűlt vegyes bizottság szétoszlását nem a magyar biztosok merev magatartása okozta.

Igy állván a dolgok, fel nem foghatjuk, honnan állítja a „Concordia” (47-ik száma, aug. 12-ről), hogy a surlódásokat a birodalmi kanczellár és ügynökeinek eljárása okozza: e részben a bizonyítékokkal a „Concordia” adós maradt.

Addig is, míg a pesti román lap ilyeneket adhatna elő, határozottan állítjuk, hogy a surlódásokra ugyan alkalmat a határok szabályozatlan volta nyújt, de a kisszerű, rövid úton elintézhető határsértések kérdését az mérgesíti el,

hogy a romániai lapok vörös viadói halálos gyűlöletet hirdetnek a magyar nemzet ellen, úgy tüntetvén fel őt, mint a ki Románia leigázására készült teljes erővel; ezzel rémítgetik a békét óhajtó romániai népet is, ily úton akarván egyszersmind benne a harcias szellemet fölkeltetni, ébren tartani; továbbá hogy hazánk területén belül is vannak olyan oláh ajku magyar polgárok, kik ha a román népművelés érdekében hirdetett gyűlésen jelennek meg — mint közelebb (aug. 10.) N. Somkúton, ily helyen is „hőstettek, csatákra” hívják fel a jámbor hallgatókat, „mennykövek” dobálására oktatván őket, — kik itt is azt hirdetik, hogy a román nép csak is a solferinói és königsgrätzi csatavesztéseknek és nem egyének közönheti szabadságát — holott 1848 messze megelőzte 1859-et és 1866-ot; kik tánczvigalmukban sem tünek meg egy magyar nótát, lehurrogják azt, míg magyar testvéreik iránti gyűlölettel arcukon hallgatják Janku és Hóra hösindulót, — kik úgy vélik a népművelés ügyét előmozdítani, ha a történelemből elkábító meséket rögtönöznek — természetesen a „Conc.” szerint is „szükséges” jó egyetértés kedvéért.

A mi csekély nézetünk szerint az ilyen föllépések teszik a csekély surlódásokat is veszélyessé, ezek föltételek a mézbe is ürmöt, ezek nem hagyják békén élni és munkálódni a népet, ezek szorják minden-hová a konkoltyt, s ezért elmondhatjuk róluk:

e jó barátainktól itthon és a szomszédban ments meg Uram! — elleneinkkel majd magunk is elbánunk.

Pest, aug. 18. 1869.

(r. l.) Ő Felsége a király születése napját szokott kegyelettel ülte meg ma a két testvérváros.

Az ünnepélyek sorozatát reggeli 5 órakor 24 ágyulós nyitotta meg a Gellérthegy fokáról, és ugyanakkor harsogó zenével vonultak végig az utcákon az itt álmázó szerezdek zenekarai. 7 óra felé már az egész helység teljes díszben állt Budán a vármezőn, Boxberg báró altábornagy vezénylete alatt — a hol 8 órakor tábori istenistisztelet tartott, a gyalog és lovas honvédsapokat, a honvéddasereg főparancsnoka, József főherceg vezénylő. A mise alatt a gyalogok szokásos üdvözléseket tén, melyeket ugyancsak a Gellérthegy ágyai viszonzottak. Istentisztelet után az összes csapatok fölött szemle tartott.

Délután 10 órakor Budapest valamennyi templomában és imaházában Te Deum volt. A budai s pesti plebani templomokban megjelentek a különböző hatóságok képviselői is.

Budapest városa szerencsés kivátnait a Mátyás-templomban tartott istentisztelet után Bogisits Lajos főbíró tolmácsolta a belügyminiszerium helyiségeiben, — báró Wenckheim Béla távol lévén — a király személye körüli miniszter, gróf Festetics György előtt, a ki megígérte a

loyalitás eme szép nyilvánulásától, haladék nélkül értesíteni ő Felségét.

Délután 3 órakor szintén gróf Festetics György miniszternél, — pesti palotájában — díszebéd volt, melyre a polgári és katonai hatóságok főnökei kivül Buda s Pest városok képviselői is hivatalosok valának. A Felség egészségeért üritett pohár után következett lelkes éljenzére ismét megdördültek a Gellérthegy erődinek ágyai.

A közönség rendkívüli figyelemmel kísérte különösen a honvédsapokat mozdulatait, a tábori mise után következett szemle s elléptetés alkalmával és az utcákon is sürű tömegekben gyűlt össze, gyönyörködni a derék vitézekben, kik bizonyára fenn fogják tartani ama név dicsőségét, melyet viselnek.

Ő Felsége a király ma érkezett tudósítások szerint f. hó 24-kén rándul le Budapestre, de ez úttal csak néhány napot töltend itt, az őszszel azonban több hétre jö le az egész fejedelmi család Gödöllőre, ámbár az időpont eddig még nem állapított meg.

A király közelebbi megérkezése után másnap teendő a honvédség, a királyi lakban először őrszolgálatát.

Az elő honvéd-zászló tegnap szenteltetett fel a Pest belvárosi plebani templomban Schwendner Mihály apát plebánus által, a gyalog és lovas honvéd törzsiszték, valamint az összes honvédsapok jelenlétében. A zászló fehér selyemből készült, nemzetiszínű szegélyvel; egyik oldalán a nemzeti csímer, a másikon Ő Felsége nevének kezdő betűi láthatók. A nyél végéről hosszú nemzetiszínű szalag csüng le. A zászló, a felszentelési szertartás után, a kerületi honvédparancsnok hivatalos szállására vitetett.

Új politikai hírek nincsenek, hacsak azon a „P. C.” által hozott versiót nem registralom — melyet azonban csak cum grano salis kell fogadni — hogy az utóbb Bécsben tartott minisztertanácsban az határozatokat, miszerint a határvidekekből befolyó jövedelem és annak levonása után fedezendő költség repartíciója egyelőre a miniszteriumokra bízatik.

Kérdés, vajon a delegatio beleegyezik-e ezen expediensbe?

A közös ügyek tárgyalására kiküldött reichsrath bizottság határozatai

az 1870. évre szóló osztrák-magyar monarchiai közös háztartás előirányzatának 1-ső fejezete tárgyában.

A közös külügyminiszterium előirányzata. (Kivonat az 1869. aug. 9, 10 és 11 kén tartott ülések jegyzőkönyvéből.) A birodalmi tanács bizottsága következő határozatokat hozta:

1-ső czím. Központi vezetés és titkos kiadások.

A központi vezetés rendes kiadásai fejében igénybe vett 373,942 frtnyi összeg engedélyeztetik; ellenben egy udvari a miniszteri tanácsosnak a magasabb fizetési fokozatba történt előléptetése folytán pótlólag igényelt 1050 frt nem engedélyeztetik.

Titkos kiadások fejében 500,000 frt engedélyeztetik azon föltétel alatt, hogy titkos kiadásokra semminemű más összegek igénybe ne vétesenek.

2-dik czím. Diplomatai költségek.

A) Rendes kiadások: 1) a hamburgi, lübecki, bremai, oldenburgi és braunschweigi követségi álmások felhagyandók; 2) az ezen fétel alatt előirányzott 971,050 frtnyi összegből 8600 frt kitűrtetik, és tehát csak 962,450 frt engedélyeztetik; 3) a közös külügyminiszterium felszólítatik arra, hogy a százsországi követ képviselői pótléka személyi változás alkalmával 10,000 frtban állapítások meg.

B) Rendkívüli kiadások: 1. A Rómában levő osztrák-magyar nagykövetségi palotának kijavított czéljából, mint rendkívüli kiadás előirányzott 20 ezer frt azon megjegyzés mellett engedélyeztetik, miszerint elváratik, hogy ezen összeggel az említett palota kijavítása tökéletesen be fog fejeztetni; 2. a rendelkezés alatt levők fizetési fejében előirányzott 21,000 frt a rendelkezési állapotba helyezendő, s jelenleg Hamburg, Lübeck, Brema, Oldenburg s Braunschweigban székelő követ részére megkívánható 6300 frtnyi rendelkezési fizetés hozzászámításával összesen 27,300 frt engedélyeztetik. Ennek folytán a jelen czím fejében engedélyezett rendkívüli kiadások 47,300 frtra ruagnak.

3-dik czím. Consulsági költségek.

A) Rendes kiadások: 1. a shanghai, jokohamai consuli hivatalok számára szükségelt 43,500 frt, a Suezben felállítandó consuli hivatal számára kért többlet 4040 frt, a Belgrádban székelő diplomatai ügynök rendkívüli pótléka 1500 frt végre

az Alexandriában székelő pipl. ügynök átköltözködési átalány-pótlása 1110 frt megszavaztatik, és ezen czím rendes kiadásai fejében 623,044 forint engedélyeztetik. 2. Az európai dunabizottság kiküldöttje működési pótlékának a galaczi consuli hivaltól a Bukarestben székelő ügynök részére történt átruházása tudomásul vétetik. 3. A közös külügyminiszterium felszólítatik arra, miszerint a legközelebbi közügyi bizottságnak egy felülvizsgált s indokolt consulsági létszám kimutatását terjessze elő, melyben a hajózás, a kereskedelem és az osztrák-magyar monarchia alattvalói érdekeinek tekintetbevétele mellett oly intézkedések teendők, hogy a consulsági szolgálat valamennyi consulsági hivataloknál, legyenek ezek valóóságok vagy csak tiszteletbeliek, egy a jelen idő, mint az előrelátható jövő követelményeinek megfelelően.

B) Rendkívüli kiadások: Consulsági rendkívüli kiadások fejében segélyezések és hazaküldési költségek, külföldön tartózkodó szegény államalattvalók számára 15,000 frt, a shanghai és jokohamai két consuli hivatal felállításá czéljából 2000 frt, összesen tehát 17,000 frt engedélyeztetik.

C) Fedezés: 1. A consulsági hivatalok rendes kiadásai némi fedezésére előirányzott 112,000 frtnyi consulsági jövedelmek elfogadhatnak. 2. A kormány felszólítatik, miként a consulsági hivatalok jövedelmének szabályozását, valamint a jelenlegi viszonyoknak megfelelő szaporítását eszközölni igyekezzék, és e részbeni előterjesztését a legközelebbi közügyi bizottság elé terjeszse.

4-dik czím. Segélyezések a montenegrói menekültek részére.

Mint rendkívüli szükséglet előirányzott 20,000 frt engedélyeztetik.

5-dik czím. Javadalmazás az osztrák Lloyd részére.

Az osztrák Lloyd részére kért 2,000,000 frt javadalmazás a következő tételek levonása után, ugymint:

1. Az osztrák Lloyd elsőbbségi adósságának 4% kamatai 120,000 frt. 2. Az osztrák Lloyd posta-bevételei 65,000 frt, összesen 1,815,000 forintban mint rendes kiadás, és pedig azon világos kikötés mellett engedélyeztetik, hogy a 65,000 forintnyi postabevételnek levonási tételképen történt megszavazása által a birodalmi tanács határozatai semmi módon meg ne előztessenek.

Átruházási jog.

1. Az átruházási jog a költség-előirányzat egyes czimein belül, az 1-ső czím 7-dik tétele alatt „titkos kiadások” fejében megszavazott összeg kivételével, melyre névbe ezen cím többi tételei között az átruházási jog nem alkalmazható, engedélyeztetik. 2. A Belgrádban székelő diplomatai ügynök 1,500 frtnyi rendkívüli működési pótlékának, ugyanazon 1,110 frtnyi összeg fedezése tekintetében, melylyel az Alexandriában székelő diplomatai ügynök átköltözködési átalánya javított, még a 2-dik és 3-dik czím közti átruházási jog is megadatik.

Kelt Bécsben, 1869. aug. 11.

A bizottság elnöke: hg. Auersperg Károly s. k.
A bizottsági tollvivő Bibus s. k.

A kathol. autonamiát szervező gyűlés tagjainak választását illető módozat kidolgozására kiküldött 18-as bizottság javaslata.

I. A magyar kath. egyház autonomiáját szervező gyűlés egyházi és világi tagokból áll, oly arányban, hogy az előbbieket egy harmadát, az utóbbiak kétharmadát teszik az összes tagoknak.

II. Mind az egyházi, mind a világi tagok, kivéve a püspöki kart, képviselői alapján vesznek részt a gyűlekezeten.

III. Mind az egyházi, mind a világi képviselők, közvetlen választás útján nyerik megbízatásukat.

IV. Az egyházi rend képviselő leendő:

a) a püspöki kar által, oda érte a pannoni főapátot is, mint külön egyházmegye-területnek püspöki joghatóságú kormányzóját; ha a püspöki szék betöltve nincs, a káptalan helyettes foglalt helyet a püspökök sorában;

b) az összes káptalanoknak a négy érseki tartomány szerint saját keblől választott egy-egy küldötte által;

c) a tanügygyöl tüzetesen foglalkozó útszerzetesrendnek, jelesül a prémonstrei (két tartományuk egynek vétetvén), ciszterozita, sz.-benedek és kegyes rendeknek, valamint a minoritáknak saját rendtársaik keblől választott egy-egy képviselője által; végre

d) a világi papság részéről beleértve a lelkipásztorkodással vagy közoktatással foglalkozó és

külön nem képviselt szerzetes áldozárokat is, egyházmegyénként választandó 34 papi képviselő által.

V. A káptalani képviselőket akként jön létre, hogy minden egyes káptalanban a tagok szavazati-jegyei a káptalani gyűlésben összeszedvén, arról ki mennyi szavazatot nyert, jegyzőkönyv vették fel és ez a megyés püspök útján a tartományi érsekhez beküldetik, aki egy öt tagból álló vegyes bizottság közbejöttével a szavazatokat összeszámítja s annak a ki többséget nyert a megbízó levelet kiállítja.

VI. Az öt szerzetrend képviselete úgy létesül, hogy az egyes szerzet-telap (ház, convent, kolostor) tagjainak szavazati-jegyei, a szavazók gyűléseztében, szintén a titkos szavazás módozata szerint összeszedvén az eredményről jegyzőkönyv vették fel. Ez a házfünök által a rendfőnökhöz beterjesztetik, ki a rendi kormány tanácsosok vagy kormány-segédék hozzájárulásával, összeszámítja a szavazatokat és a legtöbb szavazatot nyertnek állítja ki a megbízó levelet.

VII. A világi papság részéről választandó 34 képviselőt az egyes püspökségek tekintettel a megyebeli papság létszámára és másodrendben az ottani kath. hívek számarányára következőleg osztlik meg:

Papi képviselő	3
az esztergami érseki megyére osik	1
az eperjesi püspöki	2
a veszprémi	1
a besztercebányai püsp.	1
a nyitrai	1
a pécsi	1
a szombathelyi	1
a váci	2
a munkácsi	1
a fehérvári	2
a győri	2
a kalocsai érseki	1
a n.-várad	2
a csanádi	1
az erdélyi	2
az egri érseki	1
a rozsnyói	1
a szepesi	1
a szathmári	1
a kassai	2
a gyulafejevári érseki	1
a lugosi püspöki	1
a n.-várad g. sz. püsp.	2
a szamosújvári	2
Összesen	34

VIII. Ezen papi képviselők választásában a káptalani tagok és a külön képviselt szerzetrendek tagjai nem vesznek ugyan részt, de a választók szabadságában áll azokat is papi képviselőként megválasztani.

IX. A választás maga esperesi kerületenként titkos szavazás útján akkép történik, hogy beadatván az e végett egybehívott papi gyűlékezeten a lepecsételt szavazati-jegyek, melyek annyi nevet foglalnak magukban, a hány papi képviselő osik ama megyére, azok összeszámítatnak, s arról, ki mennyi szavazatot nyert, jegyzőkönyv vették fel, s ez a megyés püspökhöz küldetik be.

X. A megyés püspök egy öt tagu vegyes bizottság közbejöttével a szavazatokat összeszámítja. A kik e szavazás folytán, az egész megyében viszonylagosan legtöbb szavazatot nyertek, mint megválasztott papi képviselők a megyés püspöktől, külön megbízó levéllel láttnak el.

XI. A világiak a szervező gyűlésen képviseltetnek:

a) a világi katolikus kegyurak részéről választandó 4 és 6 Felsőge által kiktildendő két képviselő által;

TÁRCZA.

A szerzetesség hajdan és most.

I.

Néhány vallási rajongó vonzalma: távol lenni a világ kísérteteitől és csendben készülni a rejtélyes jövő életre — szülte a pogány és zsidó szerzetességet: a szent Ganges partjain, Kydon mezőin, s Engaddi pálmái alatt ép úgy, mint Egyiptom égető homok sivatagain.

A Nilus forró iszapja nemcsak krokodilokat nevelt, de szerzeteseket is. Magányukban az imádkozás vala egyetlen foglalkozásuk; ez nem került erődködsbe, miért is egy maroknyi gyümölcs, vagy gabna elég volt táplálkozásukra, sőt, szoktatás útján ez adagot is bámulatosan csekélyre szállították le. Hanem azért a kereszténység ilyeszeri anachoreta-élete s a pennsylvaniai magán büntörendszert mintegy kiküldtő fészkei valának az örültségnek.

A legborzasztóbb unalomból s a vizeklő kínzás és nélkülözés által fokozott testi gyöngeségből végre is oly álmadozások támadnak, melyek a magánosan lakónak képzelődés útján látományokat, laktáreakat teremtenek; de oly időben, midőn az egész világ hitt az ürdögös alakokban, mesés babonáságokban, az örültség is a szentség külszínében jelent meg.

A remete-életből fejlett ki a cönobitismus. A teljes tétlenség testületéknél lehetséges, mint egyeseknél. A foglalkozás még mindig csekély volt; de

b) az egyházmegyék szerint külön választókerületekben a kath. hívek létszámához mért arányban szabadon választott világi képviselők által.

XII. A kath. kegyurak az illető megyés püspök felszólítása folytán az összes kegyurak sorából négy nevet magában foglaló zárt szavazati-jegyeket közvetlenül az ország hercegprímásához intézik, ki is a legtöbb szavazatot nyerteknek kiállítja a megbízó levelet, ugyanaz 6 és apostoli kir. Felsőge két küldöttjének kinevezésére felkéri.

XIII. A világi képviselők választására minden egyházmegyében külön választókerületek alakítottak olyformán, hogy tekintettel az I. pontban megállapított arányra, egy-egy kerületre mintegy 60,000 lélek essék. Ez összegnek felét meghaladó hívek száma pedig külön választókerület kihasítására alspul szolgáljon.

XIV. Azon elvnel fogva, hogy a püspöki megyék mint egységesek fenntartassanak, az egyházmegye azon esetre is világi képviselőt küld, ha a területén levő kath. hívek száma a megállapított kulcsnál csekélyebb lenne is.

Ugyanazon oknál fogva valamely választókerület nem terjedhet ki több püspöki megye területére.

XV. A fennebbi három pontban kifejtett elvekhez képest a választókerületek száma a legújabb (1869-ik évi) népességi adatok nyomán az egyes egyházmegyék szerint következőleg állapítatik meg:

	választókerület
az esztergami érseki megyére jön	16
az eperjesi püspöki	3
a veszprémi	7
a besztercebányai püsp.	3
a nyitrai	5
a pécsi	7
a szombathelyi	5
a váci	6
a munkácsi	7
a fehérvári	3
a győri	6
a kalocsai érseki	8
a n.-várad püspöki	2
a csanádi	10
az erdélyi	4
az egri érseki	7
a rozsnyói püspöki	3
a szepesi	4
a szathmári	2
a kassai	5
a gyulafejevári érseki	6
a lugosi püspöki	1
a n.-várad g. sz. püspöki	2
a szamosújvári püspöki	7
a pannonhalmi főpádsága	1
Összesen:	130

XVI. Az ekkép meghatározott számú választókerületeknek az egyes püspöki megyékben a helyi és népességi viszonyok szerinti földrajzi ki szabását a /- alatt mellékelt részletes kimutatás tartalmazza.

(Vége következik.)

Az angol trónbeszéd,

melylyel az idej ülészak bezáratott, következőleg hangzik:

„Mylordok és urak! megbizattunk ő Felsőge által, hogy önöket további jelenléttől a parlamentben felmentsük. Ő Felsőge örömmel jelenti önöknek, hogy a külföldi hatalmak szakadatlanul jeleik adják barátságos hangulatuknak, s hogy a béke fenntartása iránti bizalma a jelen évben foly-

a káka-fonás más munkára is kedvet adott s a babonás hit ápolását ez mitsem akadályozta.

Mint a gomba kibuvik az estéli eső után, úgy támadtak a kolostorok mindenfelé: az olasz partokon s a ködöpte Ister vidékein sat. otthonossá vált a szigorú életmód s a szerzetesek feltűnő reitelkedése. Még nem vala egyéb céljuk, mint beármakozni magokat a mennyországba. Nem vesznek, nem adnak a világnak egyebet, mint önmagukat, egy haszontalan portékát. De nemsokára itt ott fölébred a munka iránti kedv. Kapával, ásóval műveli a szorgalmas kéz a neki osztott kerti táblát, s nem egyszer érezeti karja erejét a kelet nagyobb városaiban előforduló öklözödséknél és a véres utca-harcokban a pogány csöcselékekkel. A szellem is élesedik a theologiai vitaközlások és irodalmi munkálatok által. A kéziratok képes betűben megmentik a festészetet, s nemsokára technikai gyakorlatlágukról tesznek bizonyosságot, — majd izlésüket mutatják be torzalok rajzolásával. A zenében feltalálják a scálát és orgonát, a másolás közben megállapítják a folyóirást. Keresik a bölcsök követ és feltalálják az Antimoniumot és tapasztalják, hogy attól a sovány-sértés megbizik, a sovány szerzetes elhal; könyveket gyűjtenek szent együgyűséggel, minden válogatás nélkül és szerencsére még mitsem sejteneik egy későbbi római „Index“ létrejövételéről.

Hanem e világosság mellett csakhamar előtűnik az árnyék. A mint hajdan Mózes holt teste fölött angyalok és ördögök koczkodtak: úgy az ókori szerzetes is oly tárgynak vélte lelkét, mely miatt jó és gonosz szellemek harccolnak egymás

várat tartott és szilárdult. Az értekezletek, melyekbe ő Felsőge az Egyesült Államokkal bocsátkozott, kölcsönös megegyezés folytán fel vannak függesztve, és ő Felsőge bizvást reméli, hogy e késedelmzés a két ország viszonyainak fenntartására tartós békealapul fog szolgálni.

Ő Felsőge nagy megelégedéssel veszi a farradhatatlan buzgalmat és kitartást, melylyel ez év nehéz munkáját végezték. Amaz okmányban, mely az ir államgyházi intézménynek véget vet, önök gondosan szem előtt tartották a különböző okokat, melyek ez ülészak kezdetén önök figyelmébe voltak ajánlva. Ő Felsőge reméli, hogy e fontos rendszabály később emlékezetben marad, mint a parlament rendkívüli gondosságának végleges bizonyossága, a hármass királyság minden törvényhozásánál, tekintetbe venni a különös körülményeket, s a pártatlan igazságosság alapján egyformán szem előtt tartani minden érdeket s a nemzet minden részét. Ő Felsőge bizvást reméli, hogy a törvény elő fogja mozdítani Írlandban a békét és járulni fog az ir néposztályok testvéries egyesülésére az angol és skót alattvalókkal, mely egyetértés ő Felsőge kiterjedt birodalma hatalmának mindig főforrása marad.

Ő Felsőge örömmel vette észre az önök általános és szívélyes készségét, melylyel egy általános érzett practicus haj eltávolítására egyesültek; ő Felsőge üdvözlí önöket, hogy a bankerutt és adóssági fogság fölötti hosszas munkálataikban törvényes határozatot hoztak, mit az iparüző osztályok és a közönség nagy megelégedéssel tekint; a törvény, melyet önök az angol dotált iskolák jobb karba helyezésére hoztak, közelebb fogja hozni ez intézetek nagy forrásait a közönségnek és hatályosabbá fogja tenni céljukat, Elvárható okzerült módon, hogy a megrögzött bűnösök felügyeletének törvénye szilárdítani fogja az élet- és vagyonbiztonságot. A rendszabály, mely a ragadós marhavészre nézve hozatott — mint ő Felsőge hiszi — gyarapítani fogja a honi állattenyésztés iránti bizalmat, a nélkül, hogy a bevitel szabadságát a külföldről veszélyeztetné; a tűzbiztosítás adójának eltörlése által önök a közérzletet egy régi óhajának tettek eleget s a gabona beviteli vám megszüntetésében ő Felsőge önök óhajának egy újabb bizonyítványát látja: kereskedelmet és ipart kiterjeszteni s azon élelmiszerek, melyeknek megszerzésére szigetünk helyzete sajátos módon bátorit és megkíván, megszorítani. Ő Felsőge bizvást reméli, hogy a telegraf megvétele és igazgatása az állam által meg fogja könnyíteni egy gyors, könnyű és biztos közlekedés kereskedelmi és társadalmi célját s nem fog alantabb állni amaz olesó levélportó rendszerénél, mely annyi előnnyel ment át a civilizált világ sok országára.

Urak! Meg vagyunk bizva, hogy ő Felsőge köszönetét fejezzük ki azon bőkezű segélyért, melyet ez évre megszavaztak, s azon rendszabályokért, melyek által lehetővé tették az abyssinai expedicio terheinek liquidálását.

Mylordok és urak! Ő Felsőge örömmel adja át magát azon gondolatnak, hogy önök, visszatérvén házi tüzhelyeikhez, háláérzettel tekinthettek vissza fáradaimuk gyümölcsére annyi fontos törvény elfogadása által, melyeket itt részben elszámáltunk. A szilárdított önök folytatolag meg fogják szerezni ama practicus ismereteket és tapasztalatokat, melyek a törvényhozási eljárás alapját képezik, és ő Felsőge Isten áldását kéri mind az önök lefolyó, mind jövő munkásságukra a közjóért.

Niel tábornagy.

Niel marchal halála Napoleonra nézve nagy veszteség. Adolph Francois Niel 1802 octo-

ellen. Természetesen ily gondolkodás mellett az, volt a leggyakorlatibb eljárás: egyiktől oltalmat kérni, másiktól kiméletért esedezni. Jó lábon állottak az Istennel, de nem haragíták magokra Urian mestert. Ez utóbbinak még nagyanyjára is kiterjeszték a tisztelőtet, ezért keresték akkor az isteni nagyanyát is, de XI. Kelemen erről mitsem akart hallani.

A vallás elpogányosítása mind nagyobb tért foglalt, a babonáságban fönevelkedett szerzetesek valának e részben a legalkalmasabb eszköz. Nem ok nélkül írja Parey abbé az ő satyrájában („La guerre des dieux“), melyben a szentháromság végtére diadalt ült a pogány istenek fölött, hogy a Satyrok és Faunok valának a szerzetesek összlőli. A pogányok hite a jó és gonosz szellem: Ormuzd és Ahriman közti küzdelemről, ebben is előfordul, mint állandó harez az angyalok és ördögök közt, melyet utólag legjobban csoda által lehet megoldani.

Konstantin császárnak kereszténynyé letelével a pogány szokásoknak a keresztény egyházba feivételét az állam rendelte el, s így valmint a pogányoknál szokás volt uraiknak áldozni, a keresztény papok is alkalmazták e szokást saját hitbajnokaikra, kiket azon mérvben tisztelték, a hány csodát tulajdonítanak valamelyikének.

Az ó- és újtestamentom csodáinak, jeleinek ideje látszott ismét megújulni. De a mig azok az általános bajokon, az emberiség szenvedésein és hiányain esdítettek, a szerzetesi tevékenység korszakának csodái ritkán bírtak e jelleggel. Az isten embere agyoncsapta a legyeket, ha ezek igen

ber 11-én született Muratban Heute Garonne departementban, 1821-ben a párisi polytechnicumban, s később mint alhadnagy Metzben a hadmérnöki iskolában tanult. 1827-ben főhadnagy, 1831-ben kapitány volt és ez évben az algiri hadjáratban részt vett. Constantine ostromakor Niel erősen ki-tüntette magát és a hadügyminiszter dícsérő elismerése mellett század-parancsnokságot kapott. A következő évben ezredességre emeltetve, Franciaországba visszatért és Metzben a 3 ik genie-ezredben szolgált, melynek 1846-ban ezredesévé nevezetett ki. Hire, mint legtehetségesebb és legtanultabb hadmérnöki tiszté, már annyira meg volt alapítva, hogy 1849-ben a római expedicióra, mint tábornoki főnök küldetett.

A római expedicióra következő néhány év alatt Niel (1853. április 30 án) osztálytábornokká lön és a hadügyminiszteriumban, valamint mint az erődítményi bizottmány tagja fontos munkákat végzett. A keleti hadjárat első évében (1854) Niel, mint Bomarsund előtt a genie test parancsnoka, sokat tett e sziget bevételére. Következő évben külön küldetéssel Krimeba küldetett, hogy megvizsgálja, Sebastopol ostroma miatt halad oly lassan. Csakhamar kitalálta a hibát, s a halász előváros (karabelnaja) helyett a várost magát támadták meg. Tudósítására vették ezt a módosítást a műveletekbe. 1855. április 7 én, midőn Bizot, a genie eddigi parancsnokát egy ágyugolyó találta, Niel a megszállási munkák vezetőjének nevezetett ki. Tottleiben, Sebastopol védelmezője, csak most kapott méltó ellenfelet. A mit művészet és tetterő kifejlthetett, a támadásban és védelemben egyaránt felhasználított. Ez a két férfi tette Sebastopol ostromát, (melyet Niel terjedelmesen megirt) a leg-nevezetesebbé, a mit az újkori történet felmutat.

Az 1859-iki hadjárat Nielnek a marchall-pálcát szerezte meg. Megmutatta, hogy nemcsak futó árkokat tud nyitni, hanem a csatamezőn is jeles hadász. Solferino után, ballomás szerint, Caurobert marchall és közte párba készült, melyet a császár nagy bajjal tudott megakadályozni csak. 1860—1867 ig Niel a 6 ik hadtest felett parancsnokoskodott Toulouseban. Innen 1869 január 19-kén (a szabadelvű reformok napján) Párisba hivattott, hogy mint hadügyminiszter a cabinetbe lépjen. Feladata nem volt csekély. Az előde: Randon marchall által desorganizált sereg megint oly helyzetbe kelle juttatnia, hogy a külföldi ellenségekkel dacolhasson; egészen reformálnia kellett a sereget, új fegyverzetet, új sereg-kiegészítést, új manővereket kelle behoznia, a mozgó nemzetőrséget életbe léptetnie stb. A kamarában az ellen-zék támadásait kelle kiállania, a mit — csekély szónoki képességénél fogva — kevésbé tudott ki-védeni.

Niel marchall hagy maga után egy özvegyet, egy 23 éves fiut, ki hadnagy a tábornokban és egy leányt, ki Duhyme parancsnoknál, a marchall egyik hadsegédénél van férjénél.

Napi hírek.

— Fogarásról írják, hogy a polgármesteri választás alkalmából olyan zenebonát csapat az ellenséges pártok, hogy az elnökölő kormánybiztos a templom, mint a választás színhelye kapui elé csendőroket állított, s a gyűlést eredmény nélkül szétoszlátá. A román szász párt szenvedélye különösen az izraeliták ellen tört ki felette durva módon, s mint a „P. N.“-nak írják, ebben főmester Fogarásvidék főügyésze. Hogy egy másik választási napon Fogarasián választott polgármesterré, miután a magyarok egy része a további insultációt ki nem állhatva, félrevonult.

nagyon alkalmatlankodtak neki; ha éhes tejet szop a Mária-szobor emlőiből; leteríti a köpenyeget, mint az egykori Faust, s így kél át a tengereken, jár a levegőben, a nélkül, hogy a vesztéglési állomásokkal és az útlevelekkel törődne. E részben a boszorkák ép úgy jártak el, mint a szentek, felültek a seprőnyélre szt. János napja éjjelén, s így lovagoltak sabbatjukra. A csodaterő emberek is egyszerű módon gondoskodtak; a bennök rejltó természetfölötti erő által szükségükről, sőt az isteni dolgokat is felhasználták kényelmükre. A szent szüz Mária huszonegy évig kell hogy szolgálja a limai domokosrendi apácázt, Rosát, fel kelle, hogy keltse a reggeli imára, a kolostor tömöntelen balhát távol tartá tőle, sat.

Egy némely csodának az vala a célja, hogy büntessen, vagy az elvédektek megterítése. A csacska apáca kifújja orrát s ez a szent akarására kendőjében marad; a paternek, ki nem bírja fel-fogni, hogy sirhat és zokoghat egy asszony olyannyira a kereszt megpillantására — misemondáskor oly könnyűzőn tolul ki szeméből, hogy az egész helyet elárasztja, s utóvégre a papot azon veszély fenyegeti, hogy saját könnyeinek hullámai nyelik el.

Egy némely szent szerzetes egész legio caodát művelt, úgy, hogy végtére is titálommal kelle ez ingernek véget vetni; így Haug költeményében Sámuel paternek csak a prior engedelmével lehetett csodát tenni; így óvták meg őt attól, ne-hogy érdemtelensé vesztessége a kegyelmét.

Mert a palaszedő, kinek 14 gyámoltalan gyermeke volt, lecsúszván a toronyról, Sámuel p-

— A honvédelmi m. kir. miniszterium által f. hó 12-dikén 19037. sz. a. következők nevezettek ki járás-örmeestereknek: Berg Dávid k. szolgálat cs. kir. örmeester a 20-dik honvédszázalóhoz, Posztel József k. sz. cs. k. örm. a 30-dik h. zászl., Kövér József k. sz. cs. k. örm. a 24-dik h. zászl., Szilágyi Ferenc k. sz. cs. kir. tüzemester a 19-dik h. zászl., Pitterich Mór k. sz. cs. k. tüz. a 27-dik h. zászl., Rákóczi Miklós k. sz. cs. kir. fővadász a 32-dik h. zászl., Fülöp Sándor k. sz. cs. kir. örm. a 23-dik h. zászl., Kovács Kálmán k. sz. cs. k. örm. a 29-dik h. zászl., Juhász István k. sz. cs. kir. örm. a 21-dik h. zászl., Ruzs János k. sz. cs. k. örm. a 31-dik h. zászl., Kovács Albert k. sz. cs. k. örm. a 22. h. zászl., Schöbert Nándor k. sz. cs. k. örm. a 25. h. zászl., Koltó Antal volt h. főhadnagy a 24. h. zászl., Gál Sándor volt honvéd örm. a 26. h. zászl., Szathmári Károly volt cs. k. örm. a 31. h. zászl., Kónya Domokos volt cs. kir. örm. a 25. h. zászl., Constantinus János volt cs. kir. örm. a 22. h. zászl., Gesse György volt cs. k. örm. a 24. h. zászl., Tamás János volt cs. k. örm. a 23. h. zászl., Tompa Gergely volt cs. kir. örm. a 26. h. zászl., Papp András volt cs. kir. örm. a 28. h. zászl., Györfi Gábor volt cs. k. örm. a 22. h. zászl., Kónya Dániel volt cs. k. csendőr a 29. h. zászl., Nagy Mihály volt cs. k. szakaszvezető a 25. h. zászl., Procinkevics Széver volt cs. k. örm. a 19-dik honvédszázalóhoz, kik is ezenen felhivatnak haladéknál a honvédkerületi parancsnokságnál magokat Kolozsvárra jelenteni. — A kerületi honvédparancsnokságtól. Kolozsvárt, 1869. aug. 19. kén.

— Gyulafejevári polgármester, Török Dánielnek ő Felsége megengedte, hogy a pápai szent Gergely-rend közpékeresztjét elfogadhassa és viselhesse.

— Alsó Fejérmegye Offenbánya nevű helységében egy m. kir. postahivatali rendezeték be, mely bármennyi levél- és székpostára küldeményeknek, az utóbbiak közül azonban egyenként legfeljebb 10 font súlyúknak, felvételével, átadásával és továbbításával foglalkozni és a topánfalvi kir. postahivattal hetenként 4-szeri kiutaló székpostajáratok által fog összeköttetni.

— Az igazságügyminiszteriumban e napokban utalványoztatott az erdélyi városoknak törvénykezési célokra megszavazott 60,000 frtyi segély, (salariále adjutum).

— A Rákóczi-induló szülte rosz benyomást tudósítottak volt N. Szebenből; mire most a „Herm. Ztg.“ azt írja, hogy az egész tudósítás alaptalan, mert nem volt mulatóhely, hol a magyar indulókat ne a legnagyobb tetszettel fogadták volna.

— Szent István király ünnepe előestéjén városunk ismét kivilágítottott.

— Figyelmeztetés. A muzeum éremtára átköltöztetése után újból fel levén állítva, vasárnap folyó hó 22-én ismét megnyílik a közönség számára, és e naptól kezdve új helyiségében, a kir. főkormányzók épületében, az orsz. levéltár szomszédságában minden vasárnap délelőtt 10 órától 1-ig, hétfőn délelőtt 9-től 1-ig, délután 3-tól 5-ig látható lesz. Az éremtárnok.

— A határörvidék kérdését illetőleg hiteltel forrásból írja a „P. Corr.“ hogy a folyó hó 15-én Bécsben tartott minisztertanácsban oly megállapodás jött létre, melynek lényegével a delegációk vezetői is egyetértenek. A határörvidék e szerint részenként, rövid időközökben fog polgári kormányzat alá helyezni, egyelőre két ezred, egy század és két város fog kivételt a katonai korr-

ter kiállítására megállt a levegőben s a prior engedélyének megnyerése után lassan és sétélés nélkül ért alá a földre; azonban a szerencsétlen accrobata lecsúszván a kőtől, a levegőben függve kelle hogy bevárja: vajjon Sámuel pater bevégezheti e a felsegéd; de a prior nem kegyelmez neki, hanem így rendelkezik Sámuelnek: „kedves pater, adja fel a gazfickónak a levegőben az utolsó kenetet, s azután hadd törje ki a nyakát.“

De még a halál sem oltja ki a szent testben a csodatevő erőt; sok jámbor hívő, ha megérinti, gyorsan meggyógyul tőle. Más hullák, sirnak, váltva elpirulnak, vagy elsápadnak; szakálnak, hajuk nő és gyakran foly orruk vére. A szűz Mária elfordul, ha kéjencz legelteti szemét a szép alakon. Némely szent halottak hasznát hajtának; így a Monte-Politano elhunyt abbás nőjének lábain, kezein balzsamosüppök gyűlnek, melyekkel a kolostor leányai megtöltik korsójukat, s ez új illattal jövedelmese kereskedést üznek. Szt. Lidwina holttestete „az úr kenőcsartója“ úgy illatozik, mint a gyógyszerár a fűvek beszűrtelése idején, úgy, hogy az emberek csaknem keblébe dugják orrukat, s a háztáj a beszivott illattal nélkülözhet mindenféle füstölőt.

Egy vallás sem művelte oly gonddal a csodák mezejét, mint a katolikus. Valamennyi csodái valósgos csodák és nem oly árva fájtak, mint a Dr. Eisenbarté, melyek a sántának a járhatást, a vaknak a látást adják vissza, — vagy a Mahometé, ki a hegyet parancsolta magához közelebb, s midőn az nem mozdult, maga járdalt hozzá. Mégis a természetfölötti erőbe vetett hit átszármozgatta a mi rationalista korunkra is.

Itt még mindig gyógyít a szent, doctori diploma nélkül:

mányzat alól. Az innen támadó quota viszonyok elintézése a két miniszteriumra bízatik, az illető törvényhozást joga a kérdőre vonásra fennmaradván. 8 év múlva lejár a quota iránti szerződés s körülbelül akkor lesz teljesen végrehajtva a katonai határörvidékek polgári kormányzat alá vonatása is. Ezen alapelvekben egyetértenek — a tudósítás szerint — úgy a magyar, mint az osztrák államférfiak, s egyelőre a körösi és sztyegyi ezredek, Zengs s Sziszek városok fognak kivételt a katonai kormányzat alól.

— A m. kir. honvédséghez zászlóalj orvosokká: Varjasi Gyula, Fekete Alajos, Kelemen Mihály, Tauscher Béla, Krausz Miksa, Hamari Dániel, Szikszai Szabó József, Turner Ferenc, Sinkovits Ignác és Bódogh Albert orvos tudorok ezred orvosi ranggal (századosi jelleggel), Veninger János, Mangin Károly, Bogdán Tivadar, Dillenberger Emil, Friedlber Ignác, Almái Ferenc, Lászlai László, Kocsis Alajos, Strohbriegl Kálmán és Gurdélyi Endre orvostudorok főorvosi ranggal (főhadnagyi jelleggel) kinevezettek.

— A nagy-szebeni barátguardián ellen elkövetett megmérgezési kísérlet ügyében a nagy-szebeni törvényszék f. hó 11-én ítélt. A guardián megmérgezését tudvalevőleg Vrasda Gyula, a kolostor szakácsa kísérlette meg. Vrasda jelenleg 27 éves, 18 éves korában már el volt ítélve tolvajlásért; ezután mint katonai szolgálat és e szolgálat közben is többnemű vétésekért két ízben 40 és 50 börtönre ítéltetett. A közigazgatási csata után egy Pozsonyban lakó nagybátyja kieszikölé, hogy a jézuiták befogadták szülőbátyját. Ott meglopota két szobát, elvitte a nagy-Szebenben Dank Agap provinciálisnak bemutatá magát, ki őt ki sem kérdezve előlétele, azonnal kinevezte szakácsnak a vajda-hunyadi zárdába. Péter Bodó, a nagy-szebeni guardián, Vrasdát ennek sürgős kérélmére ott tartotta Szebenben és az ottani szakácsot küldte Hunyadra. Vrasda, az új szakács, hálából a guardián kérélmére 42 gran cnyankalit tett, és hogy a guardián meg nem halt, csak annak köszönhet, hogy a mérge már a harmadik kanál elvezete után hatni kezdett. Vrasda a tett elkövetése után megszökött, de Temesváron elfogott s a törvényszék elé állítottat. Tettének indokát azt hozta fel, hogy a guardián elpazarolta a zárdá jövedelmét szeretőjével s ő a zárdát meg akarta tölteni szabadítani. Még most is homály fedt gáztettének indokát, de mivel maga is megvallja a bűntény elkövetését s mivel a guardián több ideig élet-halál között forgott a mérgezés következtében, a törvényszék büntönek ítélte Vrasdát a páter Bodó ellen megkísérelt gyilkosság s a Pozsonyban elkövetett tolvajlás büntöjében s ezért 18 évi börtönfogságot rótt rá. Az ítélt felebbezett.

— Egy csinos külsejű, idegen fiatal úr beköszönt egy delnőház, s mintán magát N. N. bárókép bemutatva, egész hévvel megkezdte az udvarlást. A delnő az udvarlást elfogadja, mire a lovag szemügyet vesz, szerelmet vall s imádottjának kezét megkéri. Mindez egy rövid fél óra alatt történt. A delnő el volt bájolva s tulbaldogan omlott a kedves karjai között. Azután pedig elhatározták, hogy a legközelebbi revoir harmadnapra legyen. A jegyes most egy kis hűsítő kér, a delnő pillanatra eltávozik, s a legközelebbi lemondade s gyümölcsökkel tér vissza;... nem sokára a lovag egy meleg kézszorítással búcsút vesz s sietve eltávozik. Harmadnap következő tartalmu levél érkezik a delnőhöz: „Nagysá! Szerelmi vallomásunk boldog emlékedd kegyed arany óráját a lánczavak csodákkal gammal vívém, ha tehát az időjárást, illetőleg tájékozást óhajtaná, méltóztatnék X. urhoz elmenni, ott nagyság megtudandja, hányat tűt az óra.“ A delnő nevezett urhoz úzen, kitől azon választ veszi, hogy 3 nap előtt egy ismeretlen úrtól 80 pengőért egy csinos szerkezett arany órárt vett.

Szerkesztői nyílt posta.

N: Sz. Igen! Röviden.

U-i S-I urnak Dézs. Sziveskedjék két rendbeli felhívásunknak eleget tenni — posta fordultával.

„ — ki viaszkezet áldoz, annak kezén meggyógyul a seb, a ki egy viasz lábat áldoz, annak lába lesz ismét ép.“

Amott egy szent kabát sugárzik, béma szabadtöket tánczra indít. És mindez nem a régi ködös időkből való! E csoda 1845-ben történt, a ki nem hiszi, téved, állítja a krónika és a vén Schartenmaier.

(„Deb.“)

A székelyföld leírása.

Orbán Balázs nagybecsű munkájának: a Székelyföld leírásának 3-ik köteté megjelent, igen díszes kiállításban, Keleti, Greguss, Bicsérdy és Jankó gyönyörű és kiválóan sikerült fametszeteivel. Gazdag tárháza ez a Székelyföld történelmi, régészeti, természetrajzi és népművelési leírásának, mely Háromszéket 23 fejezetben alapos és széles ismerettel írja le mindenedalról.

Kevés ily művet mutathat fel eddig a magyar irodalom. Nagy ritkaság az, hogy valaki egy tárgyban ily önálló és részletes, annyi fáradsággal és költséggel jár, az akarata és kitaratásnak annyi erejét kívánó vizsgálataira adja magát. Ily vizsgáló és ily mű az óriási francia és angol irodalomban is, hol mindennekelett az önálló vizsgálataknak van becsé s abban számosan túlnak ki, — kétségkívül nagy elismerésre találna.

Nagy-érdekű volt a mű két első köteté is; de kétségkívül legérdekesebb az előtűnk fekvő harmadik. A Székelyföld legszebb részét, a székelység lelkét és magyát tárgyalja ez.

A sajtó alatt lévő negyedik kötettel lesz befejezve a munka. Közljük annak előzetési felhívását, óhajta, hogy ezen monumentális könyv érdemelt nagy részvétre találjon.

Hivatalos értesítések kivonata.

Pályázat. Offenbányán felállítandó postamesteri állomásra sept. 1-ig.

Arverések. Tordamegyében V. Szt. Ivánon fekvők aug. 30, sept. 29. — Udvarhelyszéken Csekefalván fekvők aug. 23, sept. 23. — Küküllőmegyében Kúndon fekvők aug. 31, sept. 30. — Felső-Fejérmegyében Arapatakon fekvők september 24, october 25.

KÜLFÖLD.

Páris, aug. 15. A „Journal Officiel“ követte, a miniszterek által ellenjegyzett császári rendeletet közöl. 14-ről: Öny ténny által akarván ünnepelni I. Napoleon századik születésnapját, mely megfelel érzelmeinknek, teljes amnestiát adományozunk a politikai vétségek miatt elítélteknek, nem különben mindazoknak, kik a sajtó, könyvnyomtatás, politikai gyűlések és koalíciók s különféle kihágások miatt ítéltettek el. Egy másik császári rendelet amnestiát ad a szökevény katonáknak és matrózoknak.

Páris, aug. 17. A miniszterek tegnap jelen voltak a senatus bizottmányának három óráig tartott ülésén. A miniszterek kellő felvilágosításokat adtak, minek folytán a szönyegen levő kérdések összes pontjaira nézve egyetértés jött létre.

A „Patrie“-ban ezt olvassuk: Több lap egy tudósítást közöl, mely azt jelenti, hogy a török kormány lefoglalta volna az egyiptomi alkirály által külföldön megrendelt fegyvereket. Ezen állítás alaptalan. A Hassan-effendi, a nagyvezér egyik hadsegéde által az egyiptomi alkirálynak átnyújtott jegyzékben csak elvitatottak utóbbinak azon joga, hogy seregeit s tengerészetét a szultán megkérdezése nélkül újra szerelhesse fel; de mindezt semmi fenyegetés sem kísérte. Ismételve kijelentjük tehát, hogy a török-egyiptomi meg hasonlós békés megoldása bizton várható.

A „Franz. Corresp.“ arról értesül, hogy a khedive azonnal választ a szultán levelére, melyet az idegen consulok, kiknek megmutattak, felelete mekeskeltek tartanak. A szultán küldötte a válaszával már el is indult Konstantinápolyba.

A „Times“-nak egy madridi (nem az ottani rendes levelezőtől vett) levele szintén írja, hogy a mozgalom el van nyomva, de korántsem tagadja, hogy léteznek még egyes fegyveres csapatok, s azt mondja, hogy különösen a papság az, mely a mozgalomban részt vesz.

Az „Imparcial“ pedig ezt írja aug. 14-ről: Castellónból érkezett sürgönyök szerint San Mateo-ban carlistikus fölkelés történt ki. A polgári őrség a lázadókat szétverte. Alfaro-ban el van rontva a vasút és távsodrony. A vasút már helyre van állítva, de a távda ismét felállítására még néhány napot fog igénybe venni.

Az „Independ. Belge“-nek írja párisi levelezője aug. 12-ről: Úgy látszik, hogy az orosz kabinet szerződést kötött a román kormánnyal, mely által a Dunafeljelemésekben eddig érvényben volt capitulációk, a mennyiben Oroszországra vonatkoznak, eltöröltenek. Ezen szerződés igen élénk benyomást gyakorolt volna a török kormányra.

Berlin, aug. 15. A „Corresp. Rome“-nak egy Hohenlohe herceg ellen intézett támadó ciklére ezt írja a „Nordd. Ztg.“: Egyetértve az összes észak- és délnemű kormányokkal, biztosak vagyunk az iránt, hogy ha az egyetemes zsinat határozatai a világi papok békéjét erőszakkal megtámadják, az orvoslás egyetértő és az alapelveknek megfelelő leendő.

Smyrna, aug. 16. Az „Imparcial“ az alkirály megérkezését jelzi, ki teljesen hajlandó a viszály kiegyenlítésére segítkezést nyújtani.

Odessza, aug. 16. Rumania fejedelme ide érkezett és tovább utazott Livadiába.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József

„A „Székelyföld“ IV-dik köteté Marosszéket tárgyalja. Marosszéket pedig a Székelyföldnek nem érdeknélküli részét alkotja, sőt annak ismertetését annival szükségesebbnek itélem, mert bár ezen szék jóval kisebb, s így jóval közelebb esik az erdélyi részek központjához, s bár az a Székelyföld egyedüli királyi városát (M. Vársárhelyt), mely politikai és értelmi központja, magában foglalja: mégis csudálatosképen épen e szék az, mely legkevésbé ismert, melyről még töredékesen is alig jelent meg valami az irodalom terén, s mely a történelemnek is részben, de főleg a régésznek egy teljesen érintetlen talajt tár fel a kutatásra.

Azért az ismeretlenség e vidék felett lengő fátyolának fellebbtételére van hivatva e kötet, s mint ilyen, bizonynyal nem lesz érdeknélküli, sőt mivel a szék ismertetése mellett Maros-Vársárhelynek tüzetes egységeit (monographia) is magában foglalja, kétszeresen érdekes és fontos; mert e város, mint az erdélyi rész központi városa, hol őseink annyi országgyűlést tartottak, s mint legfontosabb hadászati pontja, hol annyi döntő csatát vívtak: úgy jogi mint hadtörténelmi tekintetben becses tét nyit a kutatóknak.

Igyekeztem, hogy a multnak elásott szellemi kincseiből minél többet felszínre hozzak; igyekeztem, hogy e terjedelmes kötetben — mely szék és királyi város ismertetésével foglalkozik — a multnak a jelenre átszállott, de mindaddig rejtve tespedett e kincseiből minél többet felkutassak s azokat ha nem is művészi kézzel bevégzetten feldolgozva, de legalább a feledékenység penészétől megtakarítva adjam át a hivatottabbaknak, hogy azok műértő kezén átmenvő forgalomba hozandó közkinccsé váljanak.

A közönség köréből. *)

Dobokamegye. Magyar-Ujfalu, aug. 14. én.

A választott járás szolgabírája f. évben baloldali követjelöltnék föllépett volt; de minden erőlködése dacára is, köztudomás szerint, megbukott. A szolgabíró urnak oly jó emlékező tehetsége van, hogy a jobboldaliak által szenvedett vereségét nem tudja feledni, annyira, miként ezt azokkal nem csak magán, de még hivatalos körben is éreztetni kívánja, ezt leginkább magaman tapasztalom: mert még a mult hó végén adtam volt be egy írásbeli panaszt a szolgabíró urnak, s mégis a mai napig semmi eredményt sem látom. U. i.

A falusbíró juhait között ezelőtt mintegy 30 nappal a himlő és dög kiütött; a rendetlenség miatt ezen betegség tovább harapozván, naponként terjed. A beteg juhakat a falusbíró a faluban haláti, mindenféle állatokkal érintkeznek; nappal a falu alatt, az utak szélein leülnéti a helyett, hogy a határnak egy félreeső részében külön tartaná. Falunkon keresztül Kolozsvárra és Pánczél Csebre a juhokkal közlekedés nagy; tehát nem csak a mi juhaink vannak szándékosan kitéve a veszedelemnek, hanem a vidékiek is. A beteg juhok iránt maig sincs intézkedés téve, e szerint a szolgabíró úr vagyonunk felett nem kíván öröködni.

Panaszoltam, hogy a falusbíró 72 adófizetőtől executio költségé színe atatt 50—50 krt vont le az adójukból, még olyantól is, a ki csak krajczárokkal tartozott, s oly bátorsággal birt a falusbíró, hogy ezen pénzről nyugtát is adott, holott executio nem is volt, senkinek jószágát sehoval el nem hajtották, sem el nem árverezték. Minthogy a késedelmi kamatot fizeti az adózó nép, igen zokon veszi, hogy ezen felül még annyi pénzt zsarolnak fel rajta. Az ily eljárással a f. m. k. kormány eljoni elégedetlenségét és bizalmatlanságát eszközölk az illetők. Csodálom, hogy a szolgabíró úr, panaszom után is, a kormány tekintélyét nem kívánja tisztelgetni.

Panaszoltam én még egyebet is, magán kárimról és sérelmeimről; de ezen magán ügyek felsorolásával nem kívánom untatni a t. olvasó közönséget. Csakis panszom eredményéről egy pár esetet közlök, t. i. Sietős utam volt hazul családommal együtt, eső miatt az út megcsúszott, vasatlatlan lovakkal nem mehettünk, s a falusbíró bírói hatalmával fogva conventionatus kovácsom kezéből munkámat kivette, és vasamat a tűzhől kibányta.

Másnap pedig kisborjas bival teheneimet kihajtatam a szabad tarlóra, a hol azelőtt már messz nappal a falusbíró és mások marháit folytonosan legelték; a falusbírónak kedve tartotta az én marháim közül egyet magához bezárni; utána küldtem, de nem adta ki, darabonként 1—1 frtot követelt, s azután éjjel az udvaromra titkon becsapatta.

Ezen zsidó falusbíró Léb József igen kedves embere a szolgabíró urnak, valamint helyt lakó legfőbb baloldali kortes barátjának is, mert alkalmas, felhasználható ember. Ennek a megválasztása is igen ügyesen hajtottát végre, mert a szolgabíró úr f. évben a falusbírói választást egy nap detoquere iuzte ki, de — megienet bokros dolgai miatt — csak estőre érkezett meg, és beazállott kortes barátjához. Ekkor a választók megúnván a várakozást, éjszakára hazaszorultak. A kortes úr 21 bizodalmas emberét birtelen összehívatta, 2 veder pálinka ígérete mellett, gyertya-világnál, az érdekes falusbíró megválasztották, a pálinkát pedig még azon éjjel az új kisbíróval meg is ittát. Reggel a közönség arra ébredt fel, hogy olyan bírja van, a milyentről még nem álmodott. Ezen kortes úr hatalmas ember: megyei hivatalokat ígér, az abban levőket elesapással fenyegeti; pedig a kortességhez tudomány nem, csakis jó torok és morész tolakodás kívánatik, s mégis vannak hazafiak, kik a kortesek általi választást pártolják.

Nálunk a baloldali kortes minden szabad; mert már érintett kortes f. év tavaszán a falu csordását, a csorda mellől, megfogadta cselédjének, s

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a sajtó-hatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

A multnak e becses kincse mellett figyelmem kiterjedt a népeletnek tanulmányozására, ki a természet mindennemű áldásaira, valamint a tájak szépségére becsere is: azért e kötet tartalma mellett disztelész tekintetében sem fog az eddigiekkel elmaradni, a mennyiben élénkítve lesz 4 nagy önálló s vagy 60 szövegképpel, melyek mind kitűnőbb művészeink által rajzoltattak fára, s a Párisba menő Morelli felügyelete alatt ottan fognak metszteni, miért azok remélhetőleg még az eddigieknél is szebbek lesznek.

Valamint semminemű fáradságot nem kimélttem, úgy semminemű költségtől sem riadok vissza a végett, hogy munkám tartalmasságra és a kiállítás díszére nézve az igényeknek lehetőleg megfeleljen, de ez oly roppant áldozatokkal ró reám, miszerint azokat csak is honfitársaimnak és az irodalom nemes barátainak kegyes pártolása által lesz képes fedezhetni.

Ez okból, de azért is, hogy munkám olcsó megszerezhetőre alkalmat nyújtsak, előfizetést nyitok a „Székelyföld“ Marosszéket tárgyaló IV-dik kötetére, még pedig bérmentve küldendő fűzött példányra 2 frt 50 krral. Bérmentve küldendő díszkötésű példányra 3 frt 60 krral.

Gyűjtőnek 10 előfizetőre tiszteletpéldánnyal szolgálok.

Ezen kötet folyó évi nov. hó elején fog megjelenni, miért az előfizetéseket kérem okt. hó végig beküldeni akár Ráth Mór könyvkereskedésbe, akár egyenesen hozzám, Pest, váciúteza 9-dik szám.

